
Opsteller Sanne Hooijer	Aantal pagina's 6
Behandelend gremium Algemeen Bestuur	Datum voorgelegd 16 april 2020
Agendapunt, Onderwerp Jaarrekening 2019 Het Waterschapshuis	Agendering Ter instemming
Kopie aan	Kenmerk V0458/H009618

1 Samenvatting voorstel

Het Algemeen bestuur wordt gevraagd de jaarrekening 2019 van Het Waterschapshuis vast te stellen. Het jaar 2019 wordt afgesloten met een positief projectsaldo van € 6,3 miljoen. Hiervan wordt € 4,4 miljoen afgerekend met de deelnemers en € 1,9 miljoen wordt gereserveerd op de projectrekening in afwachting van bestemming door de stuurgroep met derden (programma 6 en 7). Na de saldoafwikkeling bedraagt het exploitatieresultaat van 2019 nihil.

Naar aanleiding van het positieve projectsaldo is een analyse gemaakt van het eindsaldo 2019, zoals weergegeven op pagina 4 van het voorstel. Hieruit blijkt dat een deel van het eindsaldo wordt verklaard doordat HWH goed heeft ingekocht (lagere uurtarieven, goedkopere licenties). Een kleiner deel heeft invloed gehad op het geleverde resultaat. Dit deel van het resterende saldo verdient daarom focus om verder beperkt te worden. Gezien de uitkomsten van de analyse, is HWH tevreden met de realisatie in 2019.

Voorgesteld wordt een bedrag van € 4,4 miljoen af te rekenen met de deelnemers. Dit is inclusief het positieve saldo op het begrotingsprogramma instandhouding. Dit bedrag wordt afgerekend op het moment dat de gevraagde bijdrage voor de begroting 2020 in rekening wordt gebracht. In 2019 zijn voor het eerst de begrotingswijzigingen niet direct aan waterschappen in rekening gebracht. Daarnaast is het, voor waterschappen negatieve, kosteneffect van de BTW problematiek niet direct aan de waterschappen doorberekend. Hierdoor is het voorschot wat door waterschappen is betaald, lager dan het saldo van de gewijzigde begroting 2019. Het verschil tussen het gefactureerde voorschot en de realisatie aan het einde van 2019 wordt verrekend met de deelnemers aan de projecten. In bijlage 11 van de bestuursrapportage is een detaillering van de afrekening per deelnemer opgenomen.

Als bijlage is de 3^e bestuursrapportage 2019 (BERAP3) bijgevoegd met een gedetailleerde verantwoording per project. Op projectniveau is gewerkt met statuskleuren, waarbij overschrijdingen op projectniveau een statuskleur rood krijgen. Op totaalniveau is sprake van een onderschrijding. De jaarrekening laat het totaalbeeld van het jaar 2019 zien.

Het algemene beeld van de projecten met een statuskleur oranje of rood ligt in lijn met de 2^e bestuursrapportage. De projecten met statuskleur oranje hebben met name betrekking op een latere verwachte realisatie dan gepland, onder andere door latere invulling van de capaciteit. Rood verwijst veelal naar een budget overschrijding. Voor meer details van de projecten en een toelichting op de betekenis van de statuskleuren wordt verwezen naar de bijlages van de bestuursrapportage.

De bestuursrapportage is opgesteld in drie verschillende delen:

- Deel 1: Financiële analyse en instandhouding: In deel 1 wordt een algemeen beeld geschetst van de financiële en inhoudelijke ontwikkelingen. Deze hoofdstukken vormen een bestuurlijke samenvatting. Daarnaast is in dit deel het begrotingsprogramma's Bestuur en

organisatie en Kennis en verbinden uitgewerkt. Alle wijzigingen die betrekking hebben op de begrotingsprogramma's Bestuur en organisatie en Kennis en verbinden moeten na een zienswijzeprocedure door het Algemeen bestuur worden vastgesteld.

- Deel 2: Projecten waterschappen. In deel 2 worden de begrotingsprogramma's waterschappen uitgewerkt. Dit betreft de programma's Waterketen, Bedrijfsfuncties en Diensten. De opdrachtgevers van de projecten (waterschappen) organiseren zich per project in een uitvoerend overleg. Dit uitvoerend overleg heeft zeggenschap over de gelden die worden begroot voor de projecten.
- Deel 3: Projecten met derden. In deel 3 worden de begrotingsprogramma's met derden uitgewerkt. Dit betreft de programma's AHN, Beeldmateriaal en SAW@ en het programma IHW. De opdrachtgevers van de projecten (waterschappen en derden) organiseren zich per project in samengestelde stuurgroep. De opdracht van de waterschappen aan HWH beperkt zich tot facilitering. De bestuurlijke aansturing ligt niet bij het bestuur van HWH.

2 Toelichting van het Dagelijks bestuur

Het Dagelijks bestuur heeft geconstateerd dat er blijvende verbetering zichtbaar is. De jaarrekening is verhelderend en inzichtelijk opgezet. Het vertrouwen in Het Waterschapshuis blijft toenemen en de verdere uitwerking van het Koersplan 'Wijzer naar 2020' wordt in 2020 zichtbaar. Van belang is aandacht te houden voor een gezonde balans instandhouding vs. flexibele schil. Er wordt dusdanig meer gebruik gemaakt van de faciliterende rol van Het Waterschapshuis dat kwaliteitsborging en verdere professionalisering noodzakelijk blijft. 2019 is nog gebaseerd op projectsturing, per 2020 is de programma indeling zichtbaar.

3 Inleiding

Onderdelen

Recent is de jaarrekening 2019 van Het Waterschapshuis opgesteld. De volgende stukken worden aangeboden:

1. De jaarstukken 2019 van de Gemeenschappelijke regeling Het Waterschapshuis
2. Bestuursrapportage 2019-3 als bijlage bij de jaarrekening

In de jaarrekening wordt op hoofdlijnen een overzicht gegeven van de activiteiten in 2019. In de bestuursrapportage wordt per programma en project een inhoudelijke en financiële verantwoording gegeven welke als bijlage aan het Algemeen Bestuur zal worden toegestuurd.

Accountantscontrole

De accountantscontrole wordt uitgevoerd in week 7 en 8 van 2020. De verklaring bij de jaarrekening 2019 is op 19 maart 2020 afgegeven. Door de accountant is een goedkeurend oordeel bij de jaarrekening afgegeven.

De accountant heeft een accountantsverslag opgesteld, waarin de resultaten van de accountantscontrole worden benoemd. In het accountantsverslag geeft de accountant een aantal adviezen met betrekking tot het bestuursverslag in de jaarrekening. Samengevat is dit:

- *Concreter maken van de realisatie van gestelde doelen.* In 2020 is gestart met een eerste aanzet naar programma gestuurd werken, waarbij ambitie, doelen, inspanningen, baten en resultaten per programma scherper zijn neergezet. Dit maakt het ook mogelijk het bestuursverslag in 2020 scherper en concreter neer te zetten.
- *Toevoegen van KPI's.* Het Dagelijks bestuur is in februari 2020 begonnen met de uitwerking van risicomanagement en de daarbij behorende KPI's.

In het accountantsverslag is in paragraaf 2.6 een tabel opgenomen met een verkorte weergave van de jaarrekening. Graag willen we benadrukken dat de hierin vermelde bedragen van 2019 exclusief BTW zijn. De vermelde bedragen van 2018 zijn verwerkt op basis van de toen geldende uitgangspunten en zijn daarom inclusief BTW.

4 Doelstelling

Conform de wettelijke bepalingen dient de jaarrekening te worden vastgesteld door het Algemeen Bestuur van de Gemeenschappelijke regeling.

5 Financiële analyse/dekking

5.1 Financiële analyse begroting 2019 en realisatie 2019

De jaarrekening 2019 laat op hoofdlijnen het volgende financiële beeld zien (bedragen exclusief BTW):

Programma	Saldo begroting 2019	Baten 2019	Lasten 2019	Saldo 2019	% t.o.v. baten	1. Afrekening deelnemers	2. Mutatie project-rekening
Programma 1. Bestuur en organisatie	3.387.366	3.549.333	2.673.996	875.337	25%	875.337	0
Programma 2. Kennis en verbinden	1.472.143	1.472.143	1.169.796	302.347	21%	302.347	0
Programma 3. Waterketen	1.216.570	1.216.570	898.636	317.934	26%	317.934	0
Programma 4. Bedrijfsfuncties	2.489.500	2.489.500	1.571.542	917.958	37%	917.958	0
Programma 5. Diensten	7.051.677	7.067.499	5.860.545	1.206.954	17%	1.206.954	0
Programma 6. Derden AHN, BM en SAW@	6.077.574	7.587.714	5.683.727	1.903.988	25%	292.312	1.611.676
Programma 7. Projecten IHW	2.670.542	2.563.148	2.243.939	319.209	12%	0	319.209
Totaal Programma's	24.365.371	25.945.906	20.102.182	5.843.725	23%	3.912.840	1.930.884
Saldo kostenplaatsen	0	190.240	-278.864	469.104	na	469.104	0
Totaal	24.365.371	26.136.146	19.823.318	6.312.828	24%	4.381.944	1.930.884

Het jaarrekeningresultaat 2019 na saldoafwikkeling bedraagt € nihil.

Het batig saldo van 2019 kan als volgt samengevat worden:

Verklaring saldo 2019 (bedragen in € 1.000 excl. BTW)	Vertraagd, uitvoering in 2020	Werkzaamheden niet uitgevoerd	Effect realisatie uurtarieven	Effect realisatie kosten	Extra werkzaamheden uitgevoerd	Bestemming door UO met derden	Saldo 2019
Programma 1. Bestuur en organisatie	62	305	170	406	-67	0	876
Programma 2. Kennis en verbinden	350	0	-31	-4	-13	0	302
Programma 3. Waterketen	0	0	78	254	-14	0	318
Programma 4. Bedrijfsfuncties	535	86	-83	391	-11	0	918
Programma 5. Diensten	490	105	294	370	-52	0	1.207
Programma 6. Derden AHN, BM en SAW@	0	0	59	292	0	1.553	1.904
Programma 7. Projecten IHW	0	0	197	0	0	122	319
Totaal Programma's	1.437	496	684	1.709	-157	1.675	5.844
Saldo kostenplaatsen	0	0	279	190	0	0	469
Incidentele Baten & Lasten	0	0	0	0	0	0	0
Totaal	1.437	496	963	1.899	-157	1.675	6.313

Enkele bijzonderheden in het saldo 2019:

Vergaderstuk Algemeen Bestuur

- Algemeen: In 2019 lag het gemiddelde uurtarief onder het begrotingstarief. Gezamenlijk is voor 2019 een besparing op de uurtarieven gerealiseerd van € 963.000.
- Programma 1. Bestuur en organisatie:
 - Niet uitgevoerde werkzaamheden € 305.000:
 - De vacatures backoffice en functioneel beheerders zijn later ingevuld dan verwacht.
 - De realisatie van de gewenste uitbreiding instandhouding is later op gang gekomen dan gepland.
 - Effect realisatie kosten € 406.000:
 - De begroting voor onvoorziene kosten wordt niet geheel aangewend.
 - De kosten voor kantoorautomatisering, bestuursondersteuning en mobiliteit zijn lager dan verwacht.
- Programma 2. Kennis en verbinden:
 - Vertraging in de werkzaamheden € 350.000: De inzet als ondersteuner/veranderaar start uitsluitend in overleg met UO en OGT. De leerlijn gaat pas lopen in 2020.
- Programma 3. Waterketen:
 - Effect realisatie kosten € 254.000: Door het vertrek van de projectleider is minder uitgegeven dan begroot. De doorontwikkeling van Z-info is later opgestart. Beheer en onderhoud is wel conform planning uitgevoerd. De doorontwikkeling van Z-info is begroot in 2020 en 2021.
- Programma 4. Bedrijfsfuncties:
 - Vertraging in de werkzaamheden € 535.000: Een deel van de activiteiten wordt in 2020 opgepakt (Vangstregistratie, SATDATA).
 - Effect realisatie kosten € 391.000: Diverse projecten kunnen binnen budget worden uitgevoerd (onder andere DAMO, Digitale Watertoets, WIWB-IRC). De kosten zijn lager dan verwacht.
- Programma 5. Diensten:
 - Vertraging in de werkzaamheden € 490.000: Een deel van de activiteiten wordt in 2020 opgepakt (WILMA, Zaaktypecatalogus, Informatieveiligheid).
 - Werkzaamheden niet uitgevoerd € 105.000: Voor de omgevingswet is nog geen besluit genomen over 3 business cases, waardoor werkzaamheden niet zijn uitgevoerd.
 - Effect realisatie kosten € 370.000: Diverse projecten kunnen binnen budget worden uitgevoerd (onder andere e-HRM, Softwarecatalogus, Oracle, vergadercentrum).
- Programma 6. Derden AHN, BM en SAW@:
 - De overgebleven gelden van de AHN kaartverkoop zijn van RWS en de waterschappen. De stuurgroep gaat over de bestemming van deze gelden. Het geld wordt onder andere ingezet voor pilots.
 - De stuurgroep AHN zal een besluit nemen over de bestemming van het saldo van AHN3.

Uit deze analyse blijkt dat een deel van het saldo niet voorkomen had kunnen worden, omdat HWH daar slechts kassiersfunctie heeft. Ook blijkt dat een deel van het saldo positief is, omdat HWH daar goed heeft ingekocht (uren en licenties). Het resterende deel is wat we proberen te minimaliseren. Anders weergegeven:

	Impact inhoudelijk resultaat projecten in € miljoen	Geen impact inhoudelijk resultaat projecten in € miljoen	Totaal in € miljoen
Bestemming stuurgroep projecten met derden	-	1,7	1,7
Uitvoering verstraagd, activiteiten in 2020	1,4	-	1,4
Goedkoper uitgevoerd dan begroot	-	2,9	2,9
Werkzaamheden niet uitgevoerd	0,5	-	0,5
Extra werkzaamheden uitgevoerd	0,2-	-	0,2-
Totaal	1,7	4,6	6,3

5.2 BTW

De geactualiseerde begroting 2019 is vastgesteld door het Algemeen bestuur inclusief BTW. De belastingdienst heeft in januari 2019 de uitspraak gedaan, dat HWH niet vrijgesteld van BTW zou presteren jegens de waterschappen. Op 7 februari 2019 zijn de waterschappen per brief geïnformeerd over de situatie. De door het Algemeen bestuur vastgestelde begroting 2019 inclusief BTW van € 26.950.056, is daarom herrekend naar een begroting exclusief BTW van € 23.305.434. In deze herrekening is op leveranciersniveau rekening gehouden met de mogelijkheid van het kunnen terugvorderen van BTW bij de belastingdienst. De begrotingswijzigingen en gerealiseerde baten en lasten worden in de tabellen eveneens weergegeven in bedragen exclusief BTW.

Het volgen van het oordeel van de Belastingdienst, heeft als gevolg dat voortaan, met ingang van 1 januari 2019, door HWH aan de waterschappen BTW in rekening gebracht dient te worden. Ook kan de BTW op gemaakte kosten worden teruggevorderd. Per saldo wordt HWH daardoor voor de waterschappen duurder. Dit wordt veroorzaakt door de kosten waarbij aan de inkoopkant geen BTW bij HWH in rekening wordt gebracht (o.a. eigen personeel op de loonlijst van HWH en van BTW vrijgestelde leveranciers zoals Kadaster). In de brief van 7 februari 2019 van HWH gericht aan de waterschappen is aangegeven dat, ondanks de lastenverzwaring, de gevraagde voorschotbijdrage van de waterschappen voor de geactualiseerde begroting 2019 vooralsnog niet wordt aangepast. Dit betekent dat de bijdrage 2019 is c.q. wordt gefactureerd voor het totaalbedrag van € 26.950.056 inclusief BTW, zijnde € 22.272.774 exclusief 21% BTW. In het voorschot op de begroting 2019 is dus nog niet de lastenverzwaring voor de waterschappen doorberekend. Op deze manier is de kostenstijging nog niet direct voelbaar voor de waterschappen. Dit zal bij de afrekening van 2019 tot uitdrukking komen.

Tevens is in de zienswijzeprocedure van de geactualiseerde begroting 2019 aangegeven dat tussentijdse begrotingswijzigingen niet direct bij waterschappen in rekening zullen worden gebracht. Aangezien HWH geen eigen kredietfaciliteiten heeft, kan dit alleen voor zover de liquiditeitspositie van HWH dit toelaat. Op dit moment is er nog geen aanleiding de facturatie op te starten voor de tussentijdse begrotingswijzigingen. Na afloop van het jaar 2019 wordt de eindafrekening opgemaakt. Het verschil tussen het gefactureerde voorschot (welke dus lager is dan de begroting na wijzigingen) en de realisatie aan het einde van 2019 wordt verrekend met de deelnemers aan de projecten. In bijlage 11 van de bestuursrapportage is een detaillering van de afrekening per deelnemer opgenomen.

6 Gevraagd besluit

Het Algemeen bestuur neemt kennis van de door het Dagelijks bestuur vastgestelde 3^e Bestuursrapportage 2019.

Het Algemeen bestuur besluit:

1. De jaarrekening 2019 van de Gemeenschappelijke Regeling Het Waterschapshuis vast te stellen.
2. Ten aanzien van voordelen op afgesloten werkzaamheden en/of activiteiten die niet meer worden uitgevoerd een bedrag van € 4.381.944 te verrekenen met de deelnemers.
3. Een bedrag van € 1.930.884 toe te voegen aan het saldo projectrekeningen. In 2020 zijn hiervoor geen activiteiten gepland en/of afrekening met deelnemers is (nog) niet wenselijk. Dit betreft enkele projecten waarin derden betrokken zijn (programma 5 en 6).

Bijlagen:

- 5.1.b Jaarstukken 2019 van de Gemeenschappelijke Regeling Het Waterschapshuis
- 5.1.c Bestuursrapportage 2019-3 als bijlage bij de jaarrekening
- 5.1.d Aanbiedingsbrief controleverklaring Flynth
- 5.1.e Controleverklaring Flynth
- 5.1.f Accountantsverslag Flynth